Lukupurokävely 31.8.2022

Osallistujat: Espoon ympäristötoimesta limnologit Saara Olsen ja Miina Fagerlund, Ely-keskuksesta Aki Janatuinen ja Suurpelto-seurasta Kirsti Strömmer, Leila Heimonen, Marja Korpimäki, Arja Muranen, Jorma Mononen ja Eira Mononen

Muistiinmerkintöjä keskustelusta / EM

Lukupuro Kehäll:n itäpuolella

Pato
- padolla on veden virtaaman mittauspiste. Virtaama on keskimäärin 50 l / ja maksimissaan yli 700 l / . Vesi on hapanta, mihin vaikuttavat sulfidit, tiesuola ja rakentaminen.
- Padon alla lienee jätevesiputki?
- Taimen on noussut padolle asti, ehkä ylikin silloin kun vettä on paljon.
- Purossa on myös täplärapuja, voivat huonosti.
- Patoon tullut sivuvirtaamia eli mittaus ei anna enää oikeita lukuja. Kannattaisiko sen sijaan rakentaa luonnonkoski? Ely-keskukselta voisi saada tähän rahoitusta. Ympäristötoimi selvittää vieläkö HY tekee mittauksia padolla.

Lukupuro on vaelluskalaverkostoa eli siellä ei saa kalastaa. Määrittelyä voisi selkiyttää, jolloin kieltokin olisi selkeämpi.

Puron kohennusta ja luonnon olosuhteita
- puroon on tehty kutupaikkoja (soraa, pyöreitä kiviä) ja on istutettu taimenia. Istutuksia on tehty myös Henttaanpuroon ja Lukupuron alkupäähän Gerkin kartanoon.
- Puron varrella on varjostavia puita, jotka pitävät veden viileänä, mikä on edellytys taimenien selviämiselle. Varjostus estää myös rehevöitymistä. Tervalepät ovat hyvä varjostuspuu, koska juuret kestävät tulvavesiä ja sitovat maata.
- Oksat ja risut muodostavat rytöjä, jotka ovat hyviä suojia ja joihin kertyy eliöitä ja ravinteita esim kaloille
- Maasto on viettävää eli puroon muodostuu pieniä koskia kun taas Suurpellon puolella vanha pellon pohja on tasainen ja virtaama heikko.

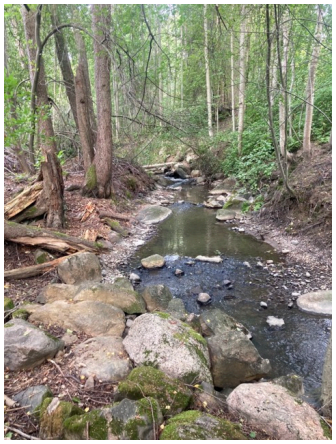

Lukupuro Suurpellossa

- puron uoma on liian leveä virtaamaan nähden. Puro rehevöityy ja kasvit viihtyvät.
- Lukutorilta Piilipuuntielle olevalla osuudella on mukavasti puita, erityisesti etelä-reunan puut ovat tarpeen.
- Puron olisi hyvä olla mutkitteleva. Nyt rehevöityy ja osin muodostumassa kapeampaa uomaa. Voisiko kehitystä vahvistaa (kiviä, soraa, jättämällä kasveja leikkaamatta)?
- Lukupuro kulkee putkessa n 500 m Kehä II:n toiselle puolelle. Onko liian pitkä matka kalojen uida? Välppä on vääränlainen, jos purossa on isoja kaloja. Puron pohja Lukusillan kohdalla vääränlainen (katukiveystä).

- Lillhemtin puiston alussa puro on jo alkanut kiemurrella. Kasveja voitaisiin vähentää istuttamalla esim tervaleppiä puron etelärannalle varjostamaan. Pohjois-rannalla on jo mukavasti puita. Tällä kohdalla voisi jättää jonkun osan vesikasveja niittämättä, jolloin puron luonnollinen muotoutuminen vahvistuisi. Tervaleppäalueen voisi myös jättää luonnontilaiseksi. Aiheesta kannattaa järjestää työpaja, jossa pohditaan niittoa ja puiden istutusta yms. Asukkaille pitää viestiä puiden ja ”pusikoitumisen” hyödyistä ja merkityksestä.
- Piilipuunpolun varren siltojen alla on kivimursketta, jolloin vesi kaivautuu virtaamaan kivien alla. Tämä estää mm kalojen uimisen. Kivien pitää olla pyöreäksi hioutuneita.
- Piilipuunpolun alussa on mukavasti kiemurteleva uoma, jonka reunoilla puita ja pensaita ja muita kasveja. Tästä kohdin kannattaisi keskeltä kiskoa käsin pois osmankäämit.

Muuta

- Espoon virtavesiselvitys (ympäristökeskuksen julkaisuja linkki
- Ympäristökeskukselta voi saada avustuksia esim suunnitteluun tai jonkun kohteen kunnostukseen max 2000 e. Laskut maksetaan toteutuneen mukaan jälkikäteen.
- Helmi-hankkeesta voi saada rahoitusta Majkärrin ja Lillträskin soiden ennallistamiseen
- Hyviä eri teemaisia kerttoja löytyy paikkatietoikkuna.fi
- Lukupurossa voi nähdä runsaasti taimenia myöhään illalla lamppujen valossa 20.10-5.11 aikoihin - RETKI?
- Lämpösaarekeilmiö esiintyy erityisesti tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa. Tarvitaan korkeita puita ja kasveja - meillekin lisää puita!